

Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет
України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Фізико-технічний інститут

КРИПТОГРАФІЯ

Комп'ютерний практикум №2

«Криптоаналіз шифру Віженера»

Варіант №2

Виконали:

студенти групи ФБ-93

Бурячок А.А

Данілін Д.Д.

Перевірила:

Селюх П.В.

Київ - 2021

Мета: засвоєння методів часткового криптоаналізу. Здобуття навичок роботи та

аналізу поточкових шифрів гамування адитивного типу на прикладі шифру Віженера.

Завдання:

- уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
- самостійно підібрати текст для шифрування (2-3 Кб) та ключі довжини , а також довжини 10-20 знаків. Зашифрувати обраний відкритий текст шифром Віженера з цими ключами.
- підрахувати індекси відповідності для відкритого тексту та всіх одержаних шифротекстів і порівняти їх значення.
- використовуючи наведені теоретичні відомості, розшифрувати наданий шифртекст (варіант №2).

Хід роботи:

Частина 1

Обираємо довільний текст, довжиною 2-3 Кб. Відформатований текст, у якому видалені пробіли на замінені літеру 'ё' на 'е' знаходиться у файлі text.txt. Генеруємо випадкові ключі довжиною 2-5 та 10-20 символів. Для шифрування та дешифрування використовуємо написані нами функції encrypt та decrypt, які приймають в якості аргументу текст, який потрібно зашифрувати чи розшифрувати відповідно, та сам ключ.

Частина 2

Обчислюємо індекси відкритого та шифрованих текстів відповідними ключами. Таблиця з усіма результатами наведена нижче.

Довжина	Ключ Індекс відповідності
-	- 0.0570476
2	па 0.0416642
3	твр 0.0400618

4	ънот 0.0391597
5	яэгжн 0.0350196
10	цпукснфщих 0.0338872
11	уърьбеоахзр 0.0327704
12	мябыьщувяъд 0.0335141
13	ибчжцтгчфяпш 0.0332421
14	эафсылазрнырзп 0.0325585
15	ьшпшьгйфлфафбоц 0.0333381
16	хшщлеширгушьзуыо 0.0331340
17	врцезжзфкжмщзмалж 0.0345634
18	сзтювмышсимцкжхуйе 0.0326932
19	имкюкабжкфлцсъдйыть 0.0324271
20	жесвязкщелпнасротюв 0.0327391

На діаграмі нижче можна перевірити той факт, що при збільшенні довжини ключа зменшується індекс відповідності.

Частина 3

Підбираємо довжину ключа, для цього обчислюємо середнє значення індексу відповідності. Таблиця з результатами наведена нижче.

Довжина ключа	Індекс відповідності	Довжина ключа	Індекс відповідності
1	0.0348578	16	0.0363696
2	0.0362682	17	0.0348421
3	0.0348277	18	0.0362361
4	0.0363681	19	0.0348722
5	0.0349229	20	0.0361005
6	0.0362575	21	0.0444698
7	0.044626	22	0.0362916
8	0.0364226	23	0.0346205
9	0.0347582	24	0.0362416
10	0.0362297	25	0.0349999
11	0.0348727	26	0.0363505
12	0.036287	27	0.0346632

13	0.0348809	28	0.0553608
14	0.0552817	29	0.0347538
15	0.034905	30	0.0362356

Як можна побачити, при довжині ключа 14 та 28 індекси відповідності різко збільшується. При цьому значення індексу відповідності для дільників 14 (тобто 2 та 7) не приймають таких великих значень. А 28 кратно 14 тому и в цьому випадку індекс зріс. Отже, можна прийти до висновку, що довжина ключа, яким був зашифрований текст дорівнює 14.

Перевіримо цей факт за допомогою методу, який базується на обчисленні статистики збігів символів. Таблиця з результатами наведена нижче.

Довжина ключа	Статистика збігів	Довжина ключа	Статистика збігів
1	239	16	253
2	258	17	247
3	236	18	252
4	262	19	247
5	240	20	233
6	232	21	276
7	244	22	19
8	220	23	228
9	238	24	243
10	253	25	238
11	247	26	234
12	247	27	237
13	212	28	396
14	396	29	236

15	252	30	235
----	-----	----	-----

Як можна помітити, при довжинах ключа 14 і 28 маємо різке збільшення статистики збігів символів, а на ділянках 14 такого явища не було. Отже, ми впевнилися, що довжина ключа дійсно дорівнює 14.

Якщо ми знаємо довжину ключа при шифруванні шифром Віженера, то розшифрування зводиться до розшифрування n шифрів Цезаря, де n - довжина ключа. Для цього використовуємо частотний аналіз, який допоможе знайти символ у блоці, який зустрічається найбільшу кількість разів. Таблиця з результатами наведена нижче.

Блок	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Символ	ф	ь	я	р	у	й	т	ц	о	т	ь	х	ь	ю

Тепер потрібно знайти символи ключа, для цього віднімаємо від найчастішого символу найочікуваніший символ тексту (літери 'о', 'а', 'е'). Отримуємо декілька варіантів ключів. Таблиця з результатами наведена нижче.

Символ Ключ
о жосвеыдиадозор
е пчълоднсйнчрчщ
а фьяруйтцотъхью

Символ	Ключ
о	жосвеыдиадозор
е	пчълоднсйнчрчщ
а	фьяруйтцотъхью

Після отримання розшифрованого тексту ключем “жосвеьдиадозор”, ми отримали нечитабельний текст. Тому ми почали шукати помилки у знайомих нам словах. Так ми помітили, що справжній ключ був комбінацією ключів з найчастішими літерами ‘о’ та ‘е’. В результаті ми отримали наступний ключ, яким був зашифрований текст: “последнийдозор”. Відкритий текст, який ми отримали знаходиться у файлі result.txt.

Висновки: в ході лабораторної роботи ми вивчили методи часткового криптоаналізу, здобули навички щодо роботи та аналізу шифрів гамування адитивного типу, дослідили те, як поведуть себе індекси відповідності та статистика збігів символів при різних довжинах ключа, на основі цих даних змогли розшифрувати текст, який був зашифрований шифром Віженера.